

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu “Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par sprāgstvielu prekursoru tirdzniecību un lietošanu”

COM(2010) 473 galīgā redakcija – 2010/0246 (COD)

(2011/C 84/05)

Galvenais ziņotājs: **SEARS kgs**

Padome 2010. gada 15. oktobrī un Eiropas Parlaments 2010. gada 7. oktobrī saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 114. pantu nolēma konsultēties ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju par tematu

“Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par sprāgstvielu prekursoru tirdzniecību un lietošanu”

COM(2010) 473 galīgā redakcija – 2010/0246 (COD).

Komitejas Birojs 2010. gada 20. oktobrī uzdeva Vienotā tirgus, ražošanas un patēriņa specializētajai nodaļai sagatavot Komitejas dokumentu par minēto tematu.

Ņemot vērā jautājuma steidzamību, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 468. plenārsesijā (19. janvāra sēdē) 2011. gada 19. un 20. janvārī iecēla *Sears* kgu par galveno ziņotāju un ar 149 balsīm par un 7 atturoties, pieņēma šo atzinumu.

1. Kopsavilkums un ieteikumi.

1.1 Šā priekšlikuma mērķis ir samazināt teroristu uzbrukumu biežumu un sekas, ziņojot par aizdomīgiem darījumiem ar plaši un likumīgi pieejamām vielām (un to maisījumiem), kuras augstā koncentrācijā var izmantot sprāgstvielu izgatavošanā, kā arī ierobežojot plašas sabiedrības piekļuvi tām.

1.2 Šā priekšlikuma adresāti ir vairumtirgotāji, mazumtirgotāji un dalībvalstis. Ķīmisko vielu ražotāji jau veic kontroli un ir ieviesuši brīvprātīgus ziņošanas kodeksus, piemēram, ieroču un narkotisko vielu prekursoru jomā, un nav paredzams, ka izskatāmais priekšlikums viņus būtiski ietekmēs. Vielu, uz kurām attiecināms priekšlikums, apjoms ir neliels salīdzinājumā ar kopējo pārdoto apjomu. Nepastāv bažas par iedarbību uz darbinieku veselību vai vidi. Panākumi būs atkarīgi no kompetento iestāžu rīcības, apkopojot un apmainoties ar attiecīgu informāciju.

1.3 EESK atbalsta terorisma apkarošanas pasākumus un piekrīt priekšlikuma vispārējam pamatojumam, sevišķi, regulas pieņemšanai saskaņā ar LESD 114. panta noteikumiem par iekšējā tirgus sadrumstalotības novēršanu.

1.4 EESK arī atbalsta I pielikumā iekļauto sarakstu ar astoņām vielām (un to maisījumiem), kuras pakļautas kontrolei. Tādēļ ir lietderīgi vielas augstā koncentrācijā turpmāk plašai sabiedrībai atļaut pārdot tikai tad, ja saņemta licence likumīgām gala lietojumam.

1.5 EESK arī piekrīt, ka ir lietderīgi dalībvalstīs ieviest centralizētas sistēmas, lai tās varētu saņemt, apmainīties un atbildēt uz ziņojumiem par aizdomīgiem darījumiem ar jebkuru no minētajām astoņām vielām un arī septiņām II pielikumā uzskatītajām vielām, kā arī par jebkādiem citiem attiecīgiem darījumiem.

1.6 EESK tomēr pauž nožēlu par to, ka priekšlikumā ir virkne nepilnību, piemēram, attiecībā uz apstiprinošiem pierādījumiem par īpašām vielām; uz citām kontroles iespējām, piemēram, maksimālo iepakojuma izmēru; uz pārdošanas punktos veicamās kontroles praktiskajiem risinājumiem, tai skaitā tādas “uzņēmējdarbības” definīciju, uz ko izskatāmais priekšlikums neattiecas; un uz dažām tekstā atrodamajām pret-runām, piemēram, jautājumā par ziņošanas prasības iespējamo apjomu.

1.7 EESK arī pauž pārstiegumu par to, ka ir aprēķinātas mazumtirdzniecības un valdību izmaksas, taču nav uzskaitīts paredzamo ieguvumu apjoms. Lai arī pasargātas cilvēka dzīvības vērtība tik tiešām ir subjektīvs lielums, šāda pieeja iepriekš ir izmantota, lai līdzsvarotu ES priekšlikumu izmaksas. Iemesli, kāpēc tas nav darīts izskatāmajā priekšlikumā, nav apspriesti.

1.8 Neraugoties uz paustajām bažām, EESK stingri atbalsta minēto priekšlikumu. Svarīgs uzdevums būs ietekmēto grupu un visas pilsoniskās sabiedrības informēšana. EESK labprāt sniegtu jebkādu iespējamo ieguldījumu šajā procesā.

2. Ievads.

2.1 Teroristi, citas kriminālas grupas un personas aizvien vairāk izmanto improvizētus spridzekļus, kuros bieži ietilpst paštaisītas sprāgstvielas, lai tos izmantotu uzbrukumos militāriem vai saimnieciskiem objektiem visā pasaulē un iebiedētu sabiedrību, tādējādi cenšoties sasniegt savus politiskos vai reliģiskos mērķus.

2.2 Lai arī lielākā daļa šādu incidentu līdz šim notikuši ārpus ES un valstu izlūkošanas dienesti strādā maksimāli efektīvi, nav izdevies pasargāt arī dalībvalstis un ES iedzīvotājus. Par mērķiem izvēlētas galvenokārt bagātākās valstis, un pilnīgi droši nevar justies neviena valsts. Ar interneta starpniecību visā pasaulē kopā ar vadošajiem ideoloģiskajiem uzskatiem tiek izplatīti praktiski norādījumi spridzekļu izgatavošanai. Nepieciešamie prekursori ir viegli pieejami mazumtirdzniecības veikalos vai tiešsaistē, un bieži vien tiem ir zema cena un tik augsta līmeņa koncentrācija, kāda vajadzīga kā paštaisītu spridzekļu izgatavošanai, tā arī citādi — likumīgai gala izmantošanai rūpniecībā un sadzīvē.

2.3 Ņemot vērā, ka pastāv arī šāda cita veida izmantošana un ka kontroles pasākumiem jābūt gan efektīviem, gan arī proporcionāliem, katrā ziņā jānosaka, uz kurām vielām regulējumam jāattiecas un kā tas jāīsteno; kādi ir vajadzīgie papildu pasākumi un kurš Līgumā noteiktais juridiskais pamats ir piemērots.

2.4 Šie jautājumi bija risināti iepriekšējā atzinumā⁽¹⁾ par grozījumiem Padomes Direktīvā 76/769/EEK par “dažu bīstamu vielu” laišanu tirgū un lietošanu, ieskaitot amonija nitrātu (AN), ko visā pasaulē lielos daudzumos izmanto kā slāpekļa minerālmēslus un arī kā efektīvu un lētu sastāvdaļu sprāgstvielu rūpnieciskai un improvizētai izgatavošanai.

2.5 Toreiz Komiteja atzīmēja, ka terorisma vai sprāgstvielu prekursoru jautājumu risināšanai paredzēto tiesību aktu izstrādei varēja izraudzīties citu juridisko pamatu, taču saskaņā ar pašreizējo ES Līgumu tam būtu nepieciešams dalībvalstu vienprātīgs lēmums. Pastāvēja viedoklis, ka to būs grūti panākt īsajā laika periodā pirms ilgi spēkā esošās direktīvas atcelšanas un tās aizstāšanas ar Regulu (EK) Nr. 1907/2006 (REACH), kuras XVII pielikumam galu galā pievienoja amonija nitrātu.

2.6 Vairākas dalībvalstis kopš tā laika ir noteikušas valsts līmeņa pasākumus īpaši bīstamu sprāgstvielu prekursoru pieejamības ierobežošanai. Lai izvairītos no iekšējā tirgus sadrumstatības un novērstu nepilnības ziņu vākšanā un citos terorisma apkarošanas pasākumos, vajadzīgs Komisijas priekšlikums.

3. Komisijas priekšlikuma kopsavilkums.

3.1 Komisijas dokuments ir priekšlikums regulai, ar ko ierobežo sabiedrības locekļu piekļuvi īpašām vielām, kuras ir gan vispārēji lietojamas, gan arī ļaunprātīgi izmantojamas kā sprāgstvielu prekursori. Lai netraucētu preču brīvu apriti, astoņas I pielikumā uzskaitītās vielas joprojām drīkst pārdot koncentrētā formā, ja iegūta valsts kompetentas iestādes izsniegta licence dokumentāli pierādāmai likumīgai izmantošanai vai, ja šādas licences nav, tās drīkst pārdot tādā koncentrācijas līmenī, kas nav pietiekams paštaisītu spridzekļu izgatavošanai. II pielikumā uzskaitītās vēl septiņas vielas, kurām nav noteikti koncentrācijas ierobežojumi vai uz kurām nav attiecināma prasība uzrādīt licenci. Tomēr par jebkādiem darījumiem ar visām 15 vielām un arī par pielikumos konkrēti nenosauktu vielu un maisījumu (vai izstrādājumu?), ko Komisija laiku pa laikam identificē kā izmantotus paštaisītu spridzekļu izgatavošanā, pārdošanas darījumiem, ja ir “pamatots” iemesls aizdomām, ka šādi darījumi uzskatāmi par “aizdomīgiem”, jāziņo vienotam valsts kontaktpunktam.

3.2 Priekšlikuma noteikumi neietekmētu personas, kuras minētos materiālus izmanto profesionālām vajadzībām, un tirdzniecību starp uzņēmumiem. Jābūt pilnībā nodrošinātai personu privātuma tiesību ievērošanai. Regulatīvajam procesam jābūt pietiekami elastīgam, lai varētu ātri reaģēt uz mainīgajām vajadzībām. Brīvprātīgi nolīgumi, rīcības kodeksi un uzlabotas informācijas sistēmas būtu vajadzīgs papildinājums minētajiem pasākumiem.

3.3 Ražotāji un mazumtirgotāji (atbilstības izmaksas, marķēšana, pārveidošana un tirdzniecības apjoma kritums), kā arī valstu kompetentās iestādes (kurām būtu jāizveido un jāuztur vajadzīgās licencēšanas un informācijas apkopošanas un ziņošanas sistēmas) uzņemtos aptuveni vienlīdz lielu izmaksu slogu.

3.4 Attiecībā uz izskatāmā priekšlikuma I pielikumā iekļauto amonija nitrātu noteikts, ka jāvairo Regulas (EK) 1907/2006 (REACH) XVII pielikuma norādes uz šo vielu, tā kā minētajā regulā nav paredzēta licencēšana vai ziņošana par aizdomīgiem darījumiem. Arī turpmāk paredzēts saglabāt īpašus izņēmumus izmantošanai lauksaimnieku vajadzībām.

3.5 Regula stāsies spēkā 18 mēnešus pēc pieņemšanas un būs saistoša visās dalībvalstīs. Būs vajadzīgs 36 mēnešu pārejas periods, lai varētu izlietot šobrīd sabiedrības locekļu īpašumā esošos I pielikumā uzskaitīto augstas koncentrācijas vielu visus pašreizējos krājumus vai atbrīvoties no tiem. Regulu paredzēts attiecināt arī uz EEZ dalībvalstīm un pēc pieciem gadiem pārskatīt.

⁽¹⁾ OV C 204/13, 9.8.2008.

3.6 Priekšlikumu papildina paskaidrojuma raksts, Komisijas dienestu darba dokuments, ietekmes novērtējuma kopsavilkums un pats ietekmes novērtējums, kura pamatā ir sagatavošanas pētījums, ko izstrādājis ārējs līgumdarbu veicējs (GHK kopā ar *Rand Europe* un *Comstratos*) ciešā sadarbībā ar Pastāvīgo komiteju prekursoru jomā, kura izveidota saskaņā ar Rīcības plānu par sprāgstvielu drošības palielināšanu, ko Padome apstiprināja 2008. gada 18. aprīlī. Ietekmes novērtējumu 2010. gada martā pārskatīja Komisijas Ietekmes novērtējuma padome, kas arī pauda virkni ieteikumu.

3.7 Papildu informācija atrodama arī Komisijas 2007. gada 6. novembra paziņojumā par sprāgstvielu drošības palielināšanu un Pastāvīgās komitejas prekursoru jomā 2008. un 2009. gada ikgadējos ziņojumos.

4. Vispārīgas piezīmes.

4.1 EESK stingri atbalsta Padomes 2004. gada Deklarāciju par terorisma apkarošanu, kā arī pēc tam sīkāk izstrādātos pasākumus un dokumentus un ir uzsvērusi svarīgo lomu, kas pilsoniskajai sabiedrībai jāuzņemas iedzīvotāju drošības garantēšanā. Tādēļ EESK izskatāmo priekšlikumu par sprāgstvielu prekursoriem vērtē atzinīgi.

4.2 EESK piekrīt, ka ir vajadzīga visās dalībvalstīs piemērojama regula neatkarīgi no to, cik lielā mērā konkrētā valsts pašlaik pakļauta terorisma riskam un vai ir informēta par teroristu darbību. Izveidotās teroristu grupas var šķērsot valstu robežas, lai iegādātos prekursorus vai izgatavotu spridzekļus. Visā pasaulē aktīvie teroristi neatzīst valstu robežas. Vērojama tendence izmantot spēcīgākas iedarbības sprāgstvielas, aizvien mazāk respektējot cilvēka dzīvību. Lielāko daļu plānoto uzbrukumu izdodas novērst, taču gadījumos, kad tie izdodas, sekas ir postošas.

4.3 EESK arī piekrīt, ka LESD 114. pants ir piemērots juridiskais pamats, lai novērstu iekšējā tirgus sadrumstalotību darījumos ar vielām, kuru aprīti tirgū ir un arī turpmāk būs ievērojama un kurām ir daudzveidīgs likumīgs un svarīgs pielietojums. Dažkārt var būt pieejami alternatīvi produkti, tomēr pilnīga aizvietošana kopumā nav iespējama, un pilnīgai izņemšanai no tirgus būtu nesamērīga ietekme uz ieinteresētajiem ražotājiem, mazumtirgotājiem un patērētājiem. Būtu arī jāizvairās no kolīzijām ar citām tiesību normām, piemēram, narkotisko vielu prekursoru vai lauksaimniecībā izmantojamo ķīmisko vielu lietojuma tiesisko regulējumu. Nedrīkst pieļaut izņēmumus dalībvalstīm, sevišķi attiecībā uz I pielikumā uzskaitītajām vielām.

4.4 EESK atzīmē, ka kontrolei pakļauto prekursoru sarakstos drīzāk atspoguļojas ar nesenajiem uzbrukumiem saistītā vietējā mēroga pieredze un nevis minimālais uzskaitījums, par ko panākta vienošanās visa pasaulē un kam jābūt patiesajam mērķim. Tomēr var atrast pārliecinošus argumentus katras uzskaitītās vielas iekļaušanai, un priekšlikumā ir noteikums, kas ļauj sarakstu ātri aktualizēt, ja atklāti jauni spridzekļu izga-

tavošanas veidi. I pielikumā uzskaitītās astoņas vielas augstā koncentrācijā plašai sabiedrībai būs pieejamas tikai, uzrādot licenci. Šķiet, ka tas ir pietiekams nosacījums, lai ierobežotu gadījuma, individuālus, neregulārus vai nejaušus pirkumus. "Profesionālāku" un mērķtiecīgāku darbību kontrole arī turpmāk būs atkarīga galvenokārt no efektīviem izlūkošanas pasākumiem, ko īsteno un izmanto policija vai citas centralizētas drošības iestādes.

4.5 EESK tādēļ atzinīgi vērtē priekšlikumus par papildu izglītības un apmācības iniciatīvām un brīvprātīgiem rīcības kodeksiem. Šādām iniciatīvām jābūt paredzētām pirmām kārtām vairumtirgotājiem un mazumtirgotājiem, kam jāuzņemas lielāka atbildība par pārdotajām precēm un par ziņošanu (saprātīgā un efektīvā veidā) par jebkādiem darījumiem, kuri uzskatāmi par "aizdomīgiem". Atzīta arī labas atgriezeniskās saites nepieciešamība, lai tādējādi veicinātu labu praksi, — tas būs interesants uzdevums attiecīgajām regulatīvajām iestādēm un tiesību aizsardzības struktūrām. Ņemot vērā ieviešanai atvēlēto īso laika posmu un dažādās publiskā finansējuma izmantotāju vajadzības, Komisijai būs jāuzņemas galvenā iniciatīva labas prakses piemēru apmaiņas veicināšanā starp dalībvalstīm, kas jau ievieš šādus pasākumus, un tām, kuras to vēl nav izdarījušas.

4.6 EESK tomēr pauž nožēlu, ka Komisija, neraugoties uz tās konsultantu ieguldījumu pūlēm, nav spējusi pilnībā aprakstīt vai skaitliski novērtēt izskatāmā priekšlikuma ietekmi uz mazumtirdzniecības nozari un līdz ar to arī patērētājiem. Ietekmes novērtējuma izstrādes laikā kļuva skaidrs: ja vispār ir pārstāvības organizācijas, kas spēj izvērtēt to produktu plašo kopumu, kuru varētu ietekmēt priekšlikums, tad to ir ļoti nedaudz. Aktivitātes līmenis, atbildot uz konkrētiem piegādātajiem nosūtītajām anketām, kopumā bija zems. Netika izskatīti praktiski risinājumi, kā nodrošināt uzraugošā personāla iespējas kontrolēt preces, kuru iegādei vajadzīga licence, vai kā identificēt un ziņot par aizdomīgiem darījumiem ar daudzām citām precēm. Ietekmes novērtējumā bija apspriestas grūtības definēt "uzņēmumus", kaut arī uz laiku un jebkādiem mērķiem izveidotus, kas būtu atbrīvoti no visa veida kontroles, un to atšķirību no "sabiedrības locekļiem", kuri varētu vēlēties vai nevēlēties (vai nespētu) atklāt savus personas datus vai informāciju par gala izmantotāju; taču priekšlikumā šie jautājumi nav pilnībā atrisināti.

4.7 Situāciju sarežģī arī tas, ka ietekmes novērtējums ir atkarīgs no ekonomikas modeļa, ko pilnībā izstrādāja attiecībā tikai 14 no šobrīd 15 uzskaitītajām vielām (sālsskābi pēdējā brīdī svītroja, savukārt kalcija-amonija nitrātu, kuru parasti pārdod ar apzīmējumu "CAN", pievienoja, nekommentējot un nepaskaidrojot šādu rīcību). Vietas un to tirgi neapšaubāmi nav vienveidīgi, to skaitā ir gan heksamīns (speciāla sausā degviela rotaļlietām un plītīm), kā mazumtirdzniecības apjoms nepārsniedz 10 miljonu EUR, gan arī amonija nitrāts (un kalcija-amonija nitrāts) un acetons, kurus pārdod vairāku miljonu tonnu apjomā lauksaimniecības mēslojuma iegūšanai un kosmētikas un mājāsaimniecības preču ražošanai un kuru tirdzniecības apjoms ES sasniedz vairākus miljardus EUR.

4.8 Ņemot vērā minētos ierobežojumus, optimistiskākās aplēses liecina, ka priekšlikums tieši ietekmētu I pielikumā uzskaitīto augstas koncentrācijas vielu tirdzniecību 300 miljonu EUR apmērā, t.i., 10 % no kopējā apjoma, savukārt, iespējams, ka aptuveni uz pusi tirdzniecības apjoma joprojām attiektos licencēšanas prasība, bet pārējā daļa tiktu aizvietota vai tirdzniecība pārtraukta. Ūdeņraža peroksīda, kas labi pazīstams kā plaši izmantots paštaisītu spridzekļu prekursors, tirdzniecības apjoms ir aptuveni 60 % no kopējā apjoma. Ziņošanas prasībām nevajadzētu būtiski ietekmēt II pielikumā uzskaitīto produktu pārsvarā lielākos tirgus, kuros dominē koncentrētas sērskābes un acetona — arī plaši izmantoti paštaisītu spridzekļu prekursori — tirdzniecība; ja tomēr ietekmēs, tad varbūt tiešām var uzskatīti, ka regula funkcionē.

4.9 Plašas sabiedrības ierobežoto piekļuvi paštaisītu spridzekļu prekursoriem kompensējošie ekonomiskie un sociālie ieguvumi, samazinot teroristu uzbrukumu biežumu un smagumu, bija apskatīti sagatavošanas pētījumā, bet nav uzskaitīti izskatāmajā priekšlikumā. Tādēļ nav viegli izvērtēt izmaksu un ieguvumu samērīgumu. EESK tomēr kopumā uzskata, ka paredzētajos pasākumos ir ievērotas visas attiecīgās pamatnostādnes un tādēļ tie būtu pilnībā jāatbalsta. Tomēr, lai nodrošinātu panākumus ilgākā termiņā, ļoti svarīgi būs turpināt īstenot dalībvalstu iekšējos un savstarpējās sadarbības pasākumus.

5. Īpašas piezīmes.

5.1 Kā EESK, tā arī Komisija atzīst, ka visos priekšlikumos par šo tematu jābūt rūpīgi ievērotam līdzsvaram starp specifisku vielu pretlikumīga lietojuma ierobežojumiem sabiedrības interesēs un iedzīvotāju tiesībām īstenot viņu intereses, saglabājot pienācīgu privātuma pakāpi. Tāpat arī atzīts, ka drošības jautājumus un aizsardzības pasākumus ne vienmēr var dokumentāli fiksēt, ņemot vērā šo pasākumu būtību. Tomēr iespēju robežās tas būtu jādara.

5.2 EESK tādēļ pauž nožēlu, ka izskatāmajā priekšlikumā nav pilnībā iekļauti sagatavošanas pētījuma un ietekmes novērtējuma rezultāti, sevišķi jautājumā par sālsskābes svīturošanu pat no II pielikuma un jautājumā par kalcija-amonija nitrāta pievienošanu, lai arī nav nekāda apliecinājuma tā izmantošanai vai ietekmei uz tirgu. Tā kā priekšlikumā izteikts visai lietderīgs ierosinājums turpmāk atļaut pievienot arī citas vielas, katrā ziņā jānodrošina, lai visi iesaistītie ievērotu atbilstošas procedūras. Lai to nodrošinātu, pat tik vēlā posmā būtu vēlams ieviest papildinājumu.

5.3 Ne priekšlikumā, ne darba dokumentos pilnībā nav apspriests arī pamatojums, kādēļ 15 vielas sadalītas divās grupās, tikai astoņām nosakot ierobežojumus tirdzniecībai augstā koncentrācijā, lai arī šādas diskusijas neapšaubāmi notika Pastāvīgajā komitejā prekursoru jomā un ar to rezultātiem varēja

iepazīties pēc pieprasījuma. Būtu vēlams arī tos iekļaut priekšlikumā un visos turpmākajos paskaidrojumos.

5.4 EESK arī pauž izbrīnu par to, ka, ņemot vērā ļoti atšķirīgo vielu salīdzinoši īso sarakstu, netika apzinātas vai apspriestas iespējas saskaņā ar ES noteikumiem apsvērt pasākumus bīstamu vielu un maisījumu klasifikācijai, iepakojumam un marķēšanai, lai, piemēram, ierobežotu atsevišķu iepakojumu izmēru un tādējādi jebkurā piegādes ķēdes posmā pievērstu uzmanību neierasti lieliem un līdz ar to “aizdomīgiem” darījumiem. Vai tas ir vai nav lietderīgi, atkarīgs no tā, cik liels daudzums jāiegādājas, lai izgatavotu noteikta izmēra spridzekli; informāciju par to varēja iekļaut sākotnējā ietekmes novērtējumā, kas būtu palīdzējis sakopot “ziņu” vākšanas sistēmas.

5.5 Lietderīgi būtu iesniegt īpašus priekšlikumus par šo tematu, lai risinātu praktiskus jautājumus, kas saistīti ar kontroli tirdzniecības punktos, kur būs svarīgi ieviest marķējumu, svītru kodus vai citas iekšējās kontroles sistēmas, lai ierobežotu pretlikumīgus vai nevēlamus darījumus. Ņemot vērā visu preču brīvu apriti visā ES teritorijā, svarīgi būs nodrošināt vienotu sistēmu, lai ražotāji un vairumtirgotāji varētu šīs saistības izpildīt izmaksu ziņā efektīvā veidā.

5.6 Jāatzīmē neliela detaļa, proti, visu abos pielikumos uzskaitīto vielu maisījumi apzīmēti ar vienu un to pašu kombinētās nomenklatūras kodu (CN) — 3824 90 27. Lai arī apstiprināts, ka šāds apzīmējums ir pareizs, tas parāda, ka ir problemātiski identificēt attiecīgu produktu vai maisījumu pārrobežu kustību.

5.7 Atzīmēts, ka uz starpuzņēmumu (b2b) darījumiem priekšlikums neattiecas, taču nav skaidras definīcijas, kas saprotams ar “uzņēmumu”. Ne visi pašnodarbinātie dārznieki, celtnieki, zobārsti vai frizieri varēs uzrādīt, piemēram, PVN maksātāja numuru vai sniegt citus pierādījumus par pastāvīgas uzņēmējdarbības veikšanu. Pat, ja ir iesniegti pierādījumi un gūts apliecinājums, ka uzņēmējdarbība ir pastāvīga un likumīga, joprojām pastāv iespēja, ka darījumi varētu būt “aizdomīgi”; tādēļ jāizstrādā noteikumi par ziņošanu arī šajā piegādes ķēdes posmā.

5.8 Visbeidzot, nav noteikti ierobežojumi tirdzniecībai ar II pielikumā uzskaitītajām vielām, ir iekļauta tikai prasība ziņot par “aizdomīgiem darījumiem”. Tā kā ziņot var par jebkādiem “aizdomīgiem” darījumiem un tas, visticamāk, arī tiks darīts neatkarīgi no tā, vai viela, maisījums vai izstrādājums ir vai nav iekļauts sarakstā, ir pārsteidzoši, ka saraksts nav garāks un tajā nav iekļauts vairāk prekursoru un palīgmateriālu. Tas dotu zināmu brīvību valsts līmenī apzināt vietējās īpatnības (piemēram, šaujampulvera vai propāna cilindru izmantošana) un nekavējoties reaģēt uz jaunām tendencēm un preparātu ieviešanu.

5.9 Būtu arī lietderīgi precizēt tekstu un pamata pieņēmumus par ziņošanas prasības apjomu. Paskaidrojuma raksta sadaļā "Ietekme uz pamattiesībām" teikts, ka ziņošana attieksies "(..) vienīgi uz pielikumos uzskaitītajām ķīmiskajām vielām un tiks pamatota ar riska novērtējumu, kuru veiks ekonomikas dalībnieki". Tomēr ziņošanas apjoms 6. panta 4. punktā ir paplašināts, attiecinot to uz "(..) visiem aizdomīgiem darījumiem, kas attiecas uz neklasificētām vielām (..)". Tā kā par "aizdomīgiem" uzskatāmo darījumu vērtējums ir vietējos standartus un attieksmi atspoguļojoša interpretācija, to nevar padarīt par obligātu vai absolūtu prasību; tāpat arī ziņošanu par darījumiem ar vielām, kas nav iekļautas sarakstā vai saistītas ar priekšlikumu, nevar pilnībā izslēgt. Tā kā šis jautājums attiecas uz ļoti daudziem mazumtirgotājiem un ir grūtības uzlabot informētību vai nodrošināt apmaiņu ar paraugprakses piemēriem, nemaz

nerunājot par kontroles pienākuma izpildi, būs jārisina arī ar valstu kontaktpunktiem iesniegto datu kvalitāti un kvantitāti saistītās problēmas, lai tos varētu uzskatīt par lietderīgas informācijas avotu.

5.10 Lai arī EESK šajā atzinumā ir paudusi zināmas bažas, tā stingri atbalsta izskatāmo priekšlikumu un uzskata, ka tas vairo iedzīvotāju drošību kā ES, tā arī ārpus tās. Būs jānodrošina regulāra apmaiņa ar paraugprakses piemēriem, sevišķi, īstenojot saziņu ar nozīmīgākajiem mazumtirgotājiem un citām priekšlikuma ietekmētajām pilsoniskās sabiedrības grupām. EESK labprāt jebkurā iespējamā veidā veicinātu iepriekš minētās norises.

Briselē, 2011. gada 19. janvārī

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Staffan NILSSON